

MALOHONTský hlásnik

Informačné noviny Miestnej akčnej skupiny MALOHONT

2. číslo - 1. ročník - november 2013

PÁR SLOV NA ÚVOD

Vážení čitatelia,

už po druhýkrát Vám prostredníctvom týchto novín prinášame informácie o aktivitách Miestnej akčnej skupiny (MAS) MALOHONT a jej členoch. Nájdete medzi nimi projekty podporené v rokoch 2009 - 2013, výsledky fotosúťaže, prehľad podujatí na najbližšie mesiace či pár receptov na tradičné dobroty, ale aj krátke zhrnutie 7 rokov činnosti od oficiálneho založenia MAS.

Toto číslo novín by sa malo prostredníctvom pošty alebo dobrovoľníkov dostať do každej domácnosti v 39 obciach zahrnutých do územia MAS ešte pred vianočnými sviatkami. Zo srdca Vám preto prajeme, aby ste v čarovnej atmosfére Vianoc zabudli na starosti všedných dní a nový rok prežili čo najlepšie.

Tím Miestnej akčnej skupiny MALOHONT

FOTOGRAFI Z NÁŠHO REGIÓNU USPELI V CELOSLOVENSKEJ FOTOSÚŤAŽI

Národná sieť rozvoja vidieka SR vyhlásila v tomto roku už 3. ročník súťaže Najkrajšia fotografia MAS/VSP, do ktorej sa s víťaznými fotografiami z regionálneho kola súťaže prihlásila aj MAS MALOHONT a dokopy bodovala s 5 zo 6 zaslaných fotografií.

Príležitosť aj takýmto spôsobom spropagovať a zviditeľniť život a dianie v MAS využilo tento rok 15 miestnych akčných skupín (MAS) a 4 verejno - súkromné partnerstvá (VSP) z celého Slovenska. Do fotosúťaže bolo celkovo prihlásených 112 fotografií, ktoré súťažili v 6 kategóriách: Naša príroda,

Naši ľudia, Naše tradície, Naša budúcnosť, Naše „naj“ a Život v našej MAS.

Miestna akčná skupina MALOHONT zaslala do celoslovenského kola súťaže 6 fotografií - víťazov jednotlivých kategórií fotosúťaže Najkrajšia fotografia MAS MALOHONT, ktorú vyhlásila v marci tohto roka. Hlasovanie v celoslovenskej súťaži prebiehalo v júni 2013, pričom celkovo bolo odovzdaných 3 481 súťažných hlasov. V každej kategórii zvíťazila fotografia, ktorá získala najväčšie sympatie v podobe najvyššieho počtu hlasov. Vyhlásenie výsledkov a odovzdanie ocenení za víťazné fotografie prebehlo v auguste 2013 v rámci výstavy Agrokomplex v pavilóne M1, kde sa počas nasledujúcich troch dní konala aj výstava všetkých súťažných fotografií.

MAS MALOHONT získala diplom za 1. miesto v kategórii Naši ľudia za fotografiu Petry Rapčanovej pod názvom Teta Zuzka, ako aj dve 2. miesta v kategórii Naša príroda za fotografiu Klenovská priehrada (Július Kohút) a v kategórii Naša budúcnosť za fotografiu Číže si šuhajko, čiže si (Petra Rapčanová). V kategórii Naše tradície získala MAS 3. miesto za fotografiu Petra Dovalu a v kategórii Život v našej MAS sa rovnako na 3. mieste umiestnila fotografia Júliusa Kohúta.

Pokračovanie na str. 3

Teta Zuzka - Foto: Petra Rapčanová
Víťazná fotografia kategórie Naši ľudia

Klenovská priehrada - Foto: Július Kohút
2. miesto v kategórii Naša príroda

UŽ JE MITRA, AJ PO MITRE...

To je názov ľudovej piesne, v ktorej sa spieva o ukončení pastierskej sezóny, rovnako ako tomu bolo aj počas soboty 26. októbra na Salaši pod Maginhradom vo Veľkých Teriakovciach, kde sa konal druhý ročník podujatia Slovenské mitrovanie.

Mitrovanie alebo valaské hody či sviatok ovčiarov sa viaže k 26. októbru na deň sv. Demetera alebo Mitra, kedy sa končí pastierska sezóna. Bačovovia a valasí sa v tomto období vracali do dedín, v kostole obetovali syry a po vyúčtovaní sa s majiteľmi oviec zúčastnili spoločnej hostiny. Práve na tento takmer zabudnutý zvyk nadväzuje podujatie Slovenské mitrovanie, počas ktorého boli pre návštevníkov podujatia pripravené ukážky prác na salaši, hudba a tance valaskej kultúry, výstava a ďalšie sprievodné aktivity.

Podujatiu prialo tento rok aj počasie. Po rozplynutí rannej hmly sa areál salaša zaplnil stovkami ľudí, ktorí si s veľkým záujmom pozreli ukážku strihania oviec, zaháňanie stáda, ako aj spracovanie ovčej vlny, mlieka i mäsa. Na čerstvých výrobkoch z ovčieho mlieka si pochutnali malí i veľkí návštevníci podujatia. Okrem toho si mohli pozrieť, ale aj vyskúšať spracovanie ovčej kože, česanie ovčej vlny a tkanie kobercov z nej. Nechýbal ani bačovský riad, kožené kapsy, drevené plastiky s ovčiarskou tematikou či pletené kožené biče. Tieto remeselné výrobky si našli miesto aj v mlyne, kde sa od predchádzajúceho dňa konala výstava spojená s premietaním filmov s pastierskou tematikou. Súčasťou piatkového programu bol aj seminár zameraný na miestne produkty a ich regionálne značenie.

Lákadlom bola aj vôňa a skvelá nálada, ktorá sa šírila v okolí ôsmich súťažných družstiev z celého regiónu. Tie si zmerali sily vo varení baraních špeciálov, čím zároveň prezentovali rôzne spôsoby spracovania baranieho mäsa. V ponuke súťažných jedál prevládali baraní perkelt, kapustnica, guláš a plnené pečené rebrá s rôznymi prílohami, s ktorými zvíťazilo družstvo Kokavskí gurmáni. Druhé v poradí skončili dôchodkyne z Hrachova a tretie miesto získali Havrany z Lukovišť.

PREDSTAVUJEME ĎALŠIE PODPORENÉ PROJEKTY OBCÍ V NAŠOM REGIÓNE

Celkovú atmosféru počas dňa dotvárali heligonkári, ku ktorým sa v záverečnom kultúrnom programe pridali folklórne súbory Vepor z Klenovca, Kokavan z Kokavy nad Rimavicou, Rimavan z Rimavskej Soboty, Laznícky výber a Mladosť z Banskej Bystrice, fujaristi z Kotošky a ďalší inštrumentalisti. Bodkou za podujatím bolo posedenie a voľná zábava pri ľudovej hudbe FS Vepor z Klenovca, ktorou sa ukončilo dvojročné vzdelávacie a propagačné podujatie Slovenské mitrovanie. Jeho cieľom bolo spropagovať tradičné ovčiarstvo, život na salaši, zvykoslovie, hudobný a tanečný folklór našich predkov z tejto oblasti, čo sa nám vďaka všetkým spoluorganizátorom, dobrovoľníkom a účinkujúcim podarilo. Naše poďakovanie patrí aj mediálnym partnerom podujatia - Rimava.sk a RTVS - Rádio Regina Banská Bystrica za intenzívnu propagáciu podujatia.

Hlavným organizátorom podujatia bola Miestna akčná skupina MALOHONT a Salaš pod Maginhradom Veľké Teriakovce v spolupráci s odborným garantom, ktorým bola Katedra životného prostredia Fakulty prírodných vied UMB Banská Bystrica. Spoluorganizátorom výstavy konanej v mlyne bolo Gemersko - malohontské osvetové stredisko Rimavská Sobota a Občianske združenie OZVENY Hrachovo.

Podujatie finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR a Banskobystrický samosprávny kraj. Časť aktivít bola realizovaná v rámci chodu MAS, ktorý je spolufinancovaný z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2007 - 2013.

S FINANČNOU PODPOROU
BANSKOBYSŤRICKÉHO
SAMOSPRAVNÉHO KRAJA

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V období rokov 2009 - 2013 vyhlásila Miestna akčná skupina (MAS) MALOHONT dokopy 17 výziev na predkladanie projektov, v ktorých doteraz schválila viac ako 60 projektov. V prvom čísle novin sme Vám predstavili desiatku z nich a dnes k nim pridáme ďalšie, zrealizované v rokoch 2010 - 2013, ktoré menšou i väčšou mierou prispievajú k zvýšeniu kvality života v našom regióne.

Obec Veľké Teriakovce: Výstavba multifunkčného ihriska a úprava jeho okolia

Finančný príspevok z PRV: 33 535,00 EUR

V areáli futbalového ihriska v obci Veľké Teriakovce bolo vybudované multifunkčné ihrisko s umelým trávnikom určené pre rekreačný tenis, volejbal, nohejbal a basketbal. Okrem toho bolo zrekonštruované oplatenie celého areálu z troch strán vrátane ochranných sietí za brámkami futbalového ihriska a v rámci projektu bol vybudovaný aj drevený altánok, ktorý je možné využívať napríklad pri podujatiach organizovaných v areáli ihriska.

Obec Čerenčany: Zachovajme a zveľaďujme kultúrne dedičstvo našich predkov

Finančný príspevok z PRV: 55 126,81 EUR

Projekt obce Čerenčany bol zameraný na prístavbu a rekonštrukciu kultúrneho domu, ktorý bol postavený v roku 1954, kedy mala obec o polovicu menej obyvateľov ako v súčasnosti. Nepostačujúca kapacita bola hlavným dôvodom prístavby kultúrneho domu, ktorou sa rozšírili priestory spoločenskej sály. Okrem toho bola zrekonštruovaná podlaha, javisková časť a kúrenie, rovnako došlo aj k výmene okien a dverí na kultúrnom dome.

Obec Klenovec: Bencov pľac - úprava verejných priestranstiev v obci Klenovec

Finančný príspevok z PRV: 63 046,39 EUR

Predmetom projektu obce Klenovec bolo verejné priestranstvo nazývané miestnymi obyvateľmi Bencov pľac. Zrekonštruované boli prístupové cesty k rodinným domom a ostatným objektom, ktoré sa v tomto priestore nachádzajú.

Súčasťou projektu bolo aj vybudovanie chodníkov pre peších, parkovacích plôch, osadenie lavičiek, výsadba parkovej zelene a osvetlenie upraveného priestranstva.

Obec Hostišovce: Úprava verejných priestranstiev v obci Hostišovce

Finančný príspevok z PRV: 7 532,84 EUR

Obec Hostišovce upravila v rámci projektu priestranstvo v okolí kultúrneho domu. Časť priľahlých plôch bola spevnená dlažbou, časť bola upravená výsadbou nízkej a vysokej zelene. Na jestvujúcej studni bola vybudovaná fontánka, okolo ktorej boli osadené lavičky i stojan na bicykle a zrekonštruované bolo aj zábradlie nad potokom pretekajúcim popod budovu kultúrneho domu.

Obec Veľký Blh: Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci Veľký Blh

Finančný príspevok z PRV: 18 195,79 EUR

Projekt obce Veľký Blh bol zameraný na rekonštrukciu štyroch autobusových zastávok, a to na ulici Mieru, Družby a SNP. Staré plechové zastávky boli nahradené novými s použitím kombinácie materiálov ako kameň, kov a sklo. Rekonštrukcia zastávok zahŕňala aj rekonštrukciu plôch pod a v okolí prístreškov pre cestujúcich, v jednom prípade aj oddelenie zastávkového pruhu od nástupišťa pre cestujúcich.

MALOHONTský hlásnik

Mesto Hnúšťa: Rekonštrukcia verejného priestranstva na park pri knižnici v Hnúšti

Finančný príspevok z PRV: 62 101,52 EUR

V rámci projektu mesta Hnúšťa, ktorý nadväzuje na rekonštrukciu mestskej knižnice, boli vytvorené spevnené plochy určené pre vstup do areálu knižnice a na prechod cez parkovú zeleň v jej okolí, ktorá bola v rámci sadových úprav doplnená o drevený a trvalky. Súčasťou projektu bola aj výstavba prístrešku určeného pre aktivity knižnice, ako aj iné menšie akcie. Rekonštrukciou oplotenia a osadením ďalších prvkov drobnej architektúry vznikol park pri knižnici s mnohostranným využitím.

Obec Kokava nad Rimavicou: Rekonštrukcia Fontány v obci Kokava nad Rimavicou

Finančný príspevok z PRV: 26 837,86 EUR

Netesnosť nádrže a havarijný stav potrubia boli hlavnými dôvodmi rekonštrukcie existujúcej fontány, ktorá sa nachádza v centrálnej časti obce Kokava nad Rimavicou medzi obecným úradom a kultúrnym domom. V rámci projektu došlo k odizolovaniu nádrže fontány, k výmene všetkých potrubí, čerpadel a trysiek i k oprave povrchu fontány.

Obec Sušany: Riešenie bezbariérového vstupu do kultúrneho domu

Finančný príspevok z PRV: 31 988,33 EUR

Bezbariérový vstup do kultúrneho domu v obci Sušany bol riešený vybudovaním nového schodišťa, na ktoré bola upevnená šikmá schodisková plošina pre imobilných návštevníkov kultúrneho domu. Dovtedy bol pre nich prístup do spoločenskej miestnosti s klubovňou a knižnicou, ktoré sa nachádzajú na poschodí kultúrneho domu, problémový. Súčasťou projektu bolo aj riešenie izolácie bezbariérového vstupu.

FOTOGAFI Z NÁŠHO REGIÓNU USPELI V CELOSLOVENSKEJ FOTOSÚŤAŽI

Pokračovanie z titulnej strany.

Číše si šuhajko, čiže si - Foto: Petra Rapčanová
2. miesto v kategórii Naša budúcnosť

Pred vystúpením na Klen. rontouke - Foto: Július Kohút
3. miesto v kategórii Život v našej MAS

Fotografia pod názvom Teta Zuzka (na titulnej strane) zvíťazila v regionálnom aj celoslovenskom kole fotosúťaže. Jej autorkou je fotografka Petra Rapčanová z Hnúšťa, ktorá Vám v odpovediach na otázky, ktoré sme jej položili, prezradí aj to, prečo sa stále považuje za amatéra, hoci sa foteniu venuje už niekoľko rokov profesionálne.

Odkedy sa venujete foteniu a kto Vás k tejto činnosti priviedol, resp. priučil?

Foteniu som sa začala venovať vtedy, keď sa mi narodil môj syn Oliver, ktorý už o nedlho bude oslavovať 6. narodeniny. Spočiatku to bolo len fotenie pre radosť, postupne sa zo záľuby stala vášeň, ktorá prerástla do profesionálneho fotenia svadiieb, portrétov, reklamnej fotografie, podujatí. Fotografiu som neštudovala, som samouk, preto sa stále označujem za amatéra. Absolvovala som 3 kurzy na Photo Academy v Bratislave, kde som sa naučila základom, no všetky ostatné vedomosti prichádzajú postupne a je toho ešte veľmi veľa, čo sa musím naučiť.

Kedy a prečo ste sa rozhodli, že práve z fotenia sa stane Vaše živobytie?

Na túto otázku odpoviem jednoducho. Ak Vás táto práca baví, môže sa stať Vaším povoláním. Pre veľký záujem o moju prácu, za ktorú sú ľudia ochotní zaplatiť, som v podstate ani nemala na výber. Pracovať v tomto obore nelegálne by bolo totiž riskantné. Určite musím oveľa viac pracovať, ako keby som bola zamestnanec inej firmy. Všetko od nápadov až po realizáciu je len na mne. Nevieť, kde skončím, ale zatiaľ sa stále posúvam ďalej, učím sa nové veci, získavam nové skúsenosti. Keby som sa mala rozhodnúť znovu, rozhodla by som sa rovnako.

Heligonkár FS Vepor z Klenovca - Foto: Peter Dovala
3. miesto v kategórii Naše tradície

Na aké fotografie sa zameriavate vo svojej práci a čo fotíte najradšej?

Najradšej zo všetkého fotím svadby a deti, ale svoje čaro má aj produktová fotografia, ktorá má za cieľ nafotiť produkt tak, aby sa pre zákazníka stal neodolateľným a to je výzva.

Petre Rapčanovej aj ostatným autorom víťazných fotografií blahoželáme a ďakujeme za účasť i pozitívnu propagáciu nášho regiónu. Rovnako ďakujeme aj všetkým hlasujúcim a ostatným zapojeným fotografom. Bodkou za tohtoročným kolom fotosúťaže je vydanie nástenného kalendára na rok 2014 pod názvom Maľované prírodou, do ktorého bolo vybraných 13 víťazných aj nevítaných fotografií predovšetkým z kategórie Naša príroda.

Petra Rapčanová

Hlavná 36, 981 01 Hnúšťa

0949 643 820, petrafoto@petrafoto.sk

www.petafotofoto.sk

7 ROKOV V PROSPECH ROZVOJA REGIÓNŮ

Miestna akčná skupina (MAS) MALOHONT je združenie zástupcov obcí, podnikateľov, občianskych združení a aktívnych občanov, ktoré pôsobí na území 39 obcí okresu Rimavská Sobota a Poltár. Od roku 2009 patrí medzi 29 regiónov na Slovensku, ktoré majú vďaka podpore z Programu rozvoja vidieka SR 2007 - 2013 možnosť rozdeľovať schválené finančné prostriedky na projekty obcí a podnikateľov cez výzvy na predkladanie projektov. Takýmto spôsobom schválila MAS MALOHONT za štyri roky viac ako 60 projektov obcí a podnikateľov na území MAS. Patria medzi ne napríklad rekonštrukcie autobusových zastávok, kultúrnych domov, opravy alebo výstavby nových ihrísk, úpravy verejných priestranstiev či niekoľko nových turistických atrakcií. Popri nich vznikne na území MAS aj desiatka nových ubytovacích zariadení s rôznymi doplnkovými službami a nebudú chýbať ani prvé spoločné marketingové aktivity v oblasti cest. ruchu. Od oficiálneho založenia MAS MALOHONT uplynie o pár mesiacov 7 rokov, ktorými Vás v krátkosti prevedieme prostredníctvom nasledujúcich riadkov.

Rok 2007 - Založenie MAS

MAS MALOHONT založili aktívni zástupcovia verejného, súkromného a občianskeho sektoru, ktorí dovtedy neformálne spolupracovali v rámci troch susediacich mikroregiónov Rimava a Rimavica, Teplý Vrch a Sinec - Kokavsko. Oficiálne bola zaregistrovaná ako občianske združenie 13. marca 2007. Okrem prípravy stratégie rozvoja pre celé územie MAS sa zástupcovia MAS podieľali na realizácii propagačných podujatí a na vydaní prvého spoločného propagačného materiálu, ktorým bola mapa územia MAS. Významnú úlohu v tomto období zohrali skúsenosti a poznatky z partnerských MAS, ktorými sa podpisom dohody o spolupráci stali MAS - Partnerství Moštěnka z ČR, Podpoľanie a Partnerstvo Muránska Planina - Čierny Hron zo SR. Súčasťou prípravy MAS na prístup LEADER bolo aj informovanie všetkých obecných zastupiteľstiev o aktivitách a plánoch MAS.

Rok 2008 - Malý LEADER

Spracovanie stratégie rozvoja územia MAS vyvrcholilo v decembri 2008, kedy bola predložená na Pôdohospodársku platobnú agentúru. Tomu predchádzalo informovanie obecných zastupiteľstiev o jej obsahu a význame pre rozvoj územia MAS. Realizáciu aktivít na princípoch prístupu LEADER „v malom“ si zástupcovia MAS odskúšali na grantovom programe, ktorý spolufinancovali mikroregióny zahnuté do územia MAS. Sumou 5 261 EUR bolo vtedy podporených 17 malých projektov obcí, občianskych združení a podnikateľov. Okruh spolupracujúcich partnerov sa v roku 2008 rozšíril o MAS Pílat z Francúzska a popri propagačných podujatiach bolo významným krokom v informovanosti a propagácii MAS vytvorenie a spustenie web stránky MAS.

Hodnotenie projektov v grantovom programe MAS v r. 2008

Rok 2009 - Posilnenie kapacít

Schválením predloženej stratégie rozvoja získala MAS finančnú podporu viac ako 2,4 mil. EUR na realizáciu vybraných projektov obcí a podnikateľov, ako aj na prevádzkovú činnosť MAS. Vďaka tomu boli posilnené aj personálne kapacity MAS o 3 pracovníčky, ktoré zabezpečujú celkový chod MAS aj realizáciu stratégie dodnes. Koncom roka 2009 boli vyhlásené prvé výzvy MAS na predkladanie projektov, ktoré boli určené pre obce. Okrem toho bolo zrealizované aj ďalšie kolo grantového programu MAS, ktorý je od roku 2009 spolufinancovaný obcami zahrnutými do územia MAS. Okrem propagačných podujatí MAS, ktoré sa stali tradíciou, pokračovala výmena skúseností s českou partnerskou MAS.

Rok 2010 - Prvé projekty

V rámci stratégie rozvoja územia MAS bolo zrealizovaných 5 výziev na predkladanie projektov, v ktorých bolo predložených 30 projektov obcí a podnikateľov. Z nich bolo prvých 8 zazmluvnených a niektoré boli zároveň v tomto roku aj zrealizované. Pokračovala aj realizácia grantového programu, v ktorom bolo podporených 13 malých projektov. Popri tradičných propagačných podujatiach na festivaloch v regióne a výstavách mimo regiónu zrealizovala MAS 8 vzdelávacích podujatí, ktorých sa zúčastnilo 185 účastníkov. Okrem toho sa zástupcovia MAS zúčastnili odborných exkurzií v Estónsku a vo Fínsku.

Rok 2011 - Realizácia projektov

Realizácia stratégie rozvoja pokračovala 3 výzvami na predkladanie projektov, v ktorých bolo dokopy prijatých 20 projektov obcí a podnikateľov. Boli zazmluvnené a zrealizované ďalšie projekty schválené v rokoch 2010 - 2011, ako aj grantový program MAS, v ktorom bolo sumou 16 600 EUR podporených ďalších 13 malých projektov predovšetkým občianskych združení. V tomto roku boli vypracované a schválené aj 2 projekty nadnárodnej spolupráce so slovenskou, francúzskou a českými MAS. Nechýbali ani vzdelávacie a informačné aktivity, ktorých sa zúčastnilo 213 účastníkov a odborné exkurzie v Rakúsku, Taliansku a Poľsku za účasti zástupcov MAS.

Prvé projekty predložené vo výzvach MAS v roku 2010

Rok 2012 - Rozvoj spolupráce

Popri ďalších 2 výzvach na predkladanie projektov obcí prebiehala v roku 2012 aj realizácia 2 projektov nadnárodnej spolupráce, ktoré boli zamerané na podporu tradičnej ľudovej kultúry, rozvoja cestovného ruchu

a propagácie miestnych produktov. Podobne ako v prechádzajúcich rokoch bolo vydaných niekoľko druhov propagačných materiálov od kalendára podujatí, cez informačné letáky až po reklamné predmety. Zástupcovia MAS sa opäť zúčastnili viac ako 10 informačných a vzdelávacích aktivít vrátane odbornej exkurzie do Slovinska. Novinkou bolo podujatie Slovenské mitovanie, ktorým sme nadviazali na takmer zabudnutý zvyk.

Rok 2013 - Zmena stratégie

Realizácia stratégie rozvoja územia MAS vyvrcholila v tomto roku predložením 26 projektov obcí a podnikateľov v 7 výzvach na predkladanie projektov, ako aj realizáciou ďalších projektov podporených v predchádzajúcich rokoch. Zároveň došlo k zmene v stratégii, ktorá spočívala v doplnení podporovaných opatrení a aktivít, vďaka čomu sa podarilo prerozdeliť 100 % podpory, ktorá bola schválená v roku 2009. Okrem toho boli predložené ďalšie 3 projekty národnej i nadnárodnej spolupráce a v grantovom programe bolo okrem 8 projektov občianskych združení podporených aj 6 projektov malých obcí. Aj tento rok významnú časť aktivít MAS predstavovala propagácia MAS prostredníctvom vlastného dvora na folklórnych podujatiach v Klenovci, Drienčanoch a v Kokave nad Rimavicou.

Ochutnávka produktov z francúzskej MAS Pílat na Klenovskej rontouke v roku 2012 v rámci projektu spolupráce

Ako ďalej?

V nasledujúcich dvoch rokoch nás čaká dotiahnutie realizácie aktuálnej stratégie rozvoja MAS od schválenia, realizácie a monitoringu projektov cez pokračovanie vzdelávacích a informačných aktivít MAS až po zhodnotenie činnosti MAS za obdobie rokov 2009 - 2015. V najbližšej dobe nás okrem toho čaká aj spracovanie stratégie rozvoja územia MAS na nasledujúce obdobie 2014 - 2020, kedy sa budeme musieť znova uchádzať o jej podporu, aby sme mohli následne podporiť projekty podnikateľov, obcí a združení, ktoré prispievajú k rozvoju nášho regiónu a k zlepšeniu kvality života v ňom. Tieto aktivity odštartuje MAS MALOHONT už začiatkom roka 2014.

Aktuálne informácie o činnosti MAS vrátane prípravy stratégie rozvoja na roky 2014 - 2020 nájdete aj na Facebook stránke MAS: www.facebook.com/malohont

REALIZÁCIA STRATÉGIE ROZVOJA ÚZEMIA MAS V ČÍSLACH

Malohontu srdce dáme, o rozvoj sa postaráme je názov stratégie rozvoja územia MAS MALOHONT, ktorá bola spracovaná v rokoch 2005 - 2008 za účasti zástupcov obcí, podnikateľov, občianskych organizácií a aktívnych občanov z regiónu. Jej hlavným cieľom je zlepšenie kvality života obyvateľov regiónu Malohont, a to čo najlepším využitím miestnych ľudských, prírodných a kultúrnych zdrojov.

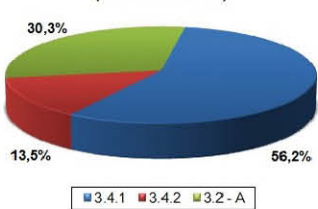
Stratégia rozvoja územia MAS bola v roku 2009 na základe rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR schválená. MAS MALOHONT tým získala finančnú podporu vo výške 2 084 578,11 EUR z Programu rozvoja vidieka (PRV) SR 2007 - 2013 na realizáciu vybraných aktivít stratégie rozvoja územia MAS:

3.4.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo - podpora rekonštrukcie rekreačných zón, výstavby a rekonštrukcie ihrísk, autobusových zastávok, tržníc, objektov spoločenského významu, pamätihodností obcí a i. (oprávnení predkladatelia projektov: obce z územia MAS)

3.4.2 Obnova a rozvoj obcí - podpora úpravy verejných priestranstiev, budovania a rekonštrukcie cyklotrás, náučných chodníkov a turistických trás (oprávnení predkladatelia projektov: obce z územia MAS)

3.2 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu - časť A - podpora rekonštrukcie existujúcich ubytovacích zariadení do 10 lôžok, rekonštrukcia rodinných domov a ďalších nevyužitých objektov na ubytovacie zariadenia do 10 lôžok a doplnkové služby k nim (oprávnení predkladatelia projektov: podnikatelia a fyzické osoby z územia MAS)

Schválené financie z PRV SR 2007 - 2013 na projekty v území MAS podľa opatrení (stav v roku 2009)

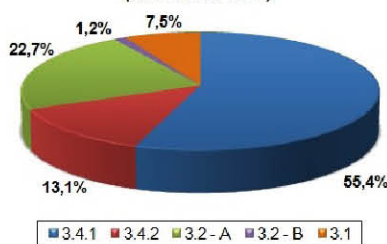

Z dôvodu nedostatočného počtu predložených projektov predovšetkým v rámci opatrenia 3.2 - časť A, bola časť financií z uvedeného opatrenia presunutá do opatrení 3.1 a 3.2 - časť B, ktoré MAS MALOHONT doplnila do stratégie rozvoja územia MAS v auguste 2013 v rámci jej aktualizácie:

3.2 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu - časť B - podpora marketingových aktivít zameraných na služby vidieckeho cestovného ruchu (oprávnení predkladatelia projektov: právnické osoby združujúce subjekty pôsobiace v cestovnom ruchu z územia MAS)

3.1 Diverzifikácia smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam - podpora výstavby a rekonštrukcie rekreačných a ubytovacích zariadení s kapacitou 11 - 40 lôžok, rekonštrukcie existujúcich poľnohospodárskych objektov na agroturistické objekty s kapacitou 11 - 40 lôžok a rozvoja rekreačných a relaxačných činností (oprávnení predkladatelia projektov: právnické a fyzické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárstva)

Schválené financie z PRV SR 2007 - 2013 na projekty v území MAS podľa opatrení (stav v roku 2013)

Schválené finančné prostriedky vo výške 2 084 578,11 EUR prerozdelať MAS na projekty obcí a podnikateľov prostredníctvom výziev na predkladanie projektov od roku 2009 do roku 2013, pričom predkladané projekty museli byť v súlade s vyššie uvedenými podporovanými aktivitami, ktoré si zástupcovia MAS vybrali v stratégii rozvoja územia MAS, resp. doplnili v rámci jej aktualizácie. O schválení, resp. neschválení projektov rozhodovala na základe bodovacích kritérií 7- členná Výberová komisia MAS, v ktorej mali svoje zastúpenie verejný, súkromný i občiansky sektor. Posledné slovo v hodnotení má však Pôdohospodárska platobná agentúra (PPA), ktorá vykonáva následnú administratívnu kontrolu projektov.

Ku koncu septembra 2013 vyhlásila MAS 17 výziev na predkladanie projektov, z ktorých bolo 15 ukončených. Dokopy v nich bolo predložených 79 projektov, z ktorých MAS schválila 73. Na úrovni PPA bolo schválených a zazmluvnených 41 projektov, 15 nebolo schválených a zvyšných 23 je v procese hodnotenia. Dôvodom neschválenia projektov na úrovni PPA bolo doteraz predovšetkým stiahnutie projektov obcami, neschválenie projektov zo strany MAS alebo administratívne nezrovnalosti.

Prehľad čerpania financií z PRV SR 2007 - 2013 na projekty v území MAS k 30.09.2013

Z celkového rozpočtu vo výške 2 084 578,11 EUR bolo ku koncu septembra 2013 na základe žiadostí o platbu a kontroly na mieste vyplatených 578 006,00 EUR na 16 projektov, čo predstavuje celkové čerpanie 27,7 %. K tejto sume prispeli a prispeli vlastným vkladom aj obce a podnikateľské subjekty, ktorých projekty boli schválené a zrealizované, resp. budú zrealizované v rokoch 2010 - 2015.

Okrem uvedených financií určených na podporu projektov v území MAS získala MAS MALOHONT aj finančné prostriedky vo výške 414 923,99 EUR na každodenný chod MAS na obdobie rokov 2009 - 2015. Tieto financie má MAS preplatené zo strany PPA vo výške 298 892,00 EUR, čo predstavuje 72 % zo schváleného rozpočtu.

LETO BOLO OPĀT BOHATÉ NA PROPAGAČNÉ AKTIVITY MAS

Cieľom propagačných aktivít MAS je priblížiť činnosť MAS širokej verejnosti a prezentovať jej územie prostredníctvom miestnych produktov, ponuky cestovného ruchu a ľudovej kultúry. Svojim rozsahom najväčšie propagačné podujatie pod názvom Dvor MAS, ktoré každoročne pripravujú a realizujú desiatky dobrovoľníkov, sa počas tohto leta už tradične konalo v Klenovci, v Drienčanoch a v Kokave nad Rimavicou. Návštevníci folklórnych slávností Klenovská rontouka, ktoré boli tento rok zamerané na postavu Juraja Jánošíka a zbojnícku tematiku, si mohli vo Dvore MAS MALOHONT počas dvoch dní (28. - 29.06.) pochutnať na tradičných slaných i sladkých dobrotách, zaspievať si s ľudovou hudbou, stretnúť Jánošíka s Aničkou, ale aj dostať palicu na dereši od drába. Nechýbala ani prezentácia aktivít a ponuky cestovného ruchu v MAS prostredníctvom propagačných materiálov. Novinkou bola výstava fotografií 1. ročníka súťaže Najkrajšia fotografia MAS.

O prezentáciu MAS MALOHONT a ochutnávku tradičných dobrot z Malohontu na podujatí Dedina oživa v Drienčanoch (27.07.) sa postarali Janko, Marienka, ježibaba a ďalší pomocníci z rozprávok. Súčasťou celodenného podujatia bola ponuka tradičných jedál, posedenie pri heligónke a sprievodné aktivity pre malých i veľkých.

Prvý augustový víkend (02. - 03.08.) sa dobrovoľníci MAS presunuli na folklórny festival Koliesko do Kokavy nad Rimavicou, kde vytvorili atmosféru tradičného dvora. Sprestrením programu vo dvore boli tvorivé dielne s remeselnou a včelou tematikou.

Za sériou propagačných podujatí v podobe Dvora MAS stoja pracovníci a dobrovoľníci MAS, predovšetkým z radov občianskych združení. Pomocnú ruku pri realizácii nám podali aj zástupcovia obcí, mikroregióny, podnikatelia, aktívne skupiny občanov i jednotlivci, ktorí nám pomohli pri príprave dobrôt a so zabezpečením všetkých troch propagačných podujatí. Veríme, že vo všetkých troch obciach sme potešili Vaše oči, uši, brušká i srdcia a že sme Vám ukázali, že náš región má svoje čaro a mnoho aktívnych a šikovných ľudí.

PREDSTAVUJEME ČLENOV MAS MALOHONT

Milan Krokavec Kraskovo

Hlavnou činnosťou, ktorou sa Milan Krokavec zaoberá zhruba od roku 2007, je včelárstvo a výroba úfov, ktoré vyrába z kvalitného sušeného reziva pre zákazníkov z celého Slovenska. Aktívne sa zúčastňuje rôznych výstav a súťaží. Za výrobok, ktorého vývoj trval - ruka v ruke so včelárstvom - niekoľko rokov, získal 2. miesto v celoslovenskej súťaži o najlepšie úfové dno, ktoré organizoval Slovenský zväz včelárov.

Vyrábať kvalitné úle a príslušenstvo bez poznania zákonitosti vo včelstve nie je možné, preto začal v rovnakom čase aj včeláriť, postupne od 3 až do 100 rodní. Okrem produkcie kvalitného medu z čistého prostredia okolia Kraskova a výroby sviečok zo včelieho vosku, sa zaoberá aj chovom matiek, následne tvorbou nových včelstiev a ich predajom. Podieľa sa aj na tvorbe internetovej stránky www.nvcelari.sk, ktorej cieľom je propagácia medu priamo od včelára, kde si každý môže nájsť včelára priamo vo svojom regióne.

Milan Krokavec

Telefón: 0911-768758

Výroba úfov, rámkov a príslušenstva
Ozdoby zo včelieho vosku
Med priamo od včelára
Predaj peňu
Predaj včelstiev

Kraskovo 81, 980 26 Kraskovo
milan@krokavec.sk, www.krokavec.sk

Živnostník je členom MAS MALOHONT od jej založenia v roku 2007.

Občianske združenie Valgata Drienčany

Združenie vzniklo v roku 2003 a v súčasnosti má 5 stálych členov. Vo svojej činnosti sa zameriava na aktivity podporujúce rozvoj vidieka a turizmu, propagáciu regiónu, zachovanie tradícií a záchranu kultúrneho dedičstva s dôrazom na odkaz slovenského rozprávkaru P. E. Dobšinského v duchu „čo starí pamätajú, to mladí zachovávajú“. Dobrovoľníci združenia spolupracujú s obcou Drienčany a ostatnými miestnymi organizáciami pri realizácii rôznych podujatí a pri príprave projektov, pričom podobné aktivity združenia siahajú aj mimo obce Drienčany.

Medzi najvýznamnejšie projekty združenia patrí napríklad rekonštrukcia autobusovej zastávky s motívom rozprávky o Medovníkom domčeku. Veľkému záujmu sa teší aj kuchárska kniha tradičných jedál pod názvom Dobroty z Malohontu či podujatie Dedina oživa, na ktorom sa dobrovoľníci združenia pravidelne podieľajú.

Kontakt: 0911 871 737, anita.koniarova@post.sk

Občianske združenie je členom MAS MALOHONT od jej založenia v roku 2007.

KAM VYRAZIŤ

LYŽIARSKÉ STREDISKO KOKAVA - LÍNIA

Stredisko Kokava - Lína sa nachádza 11 km od Kokavy nad Rimavicou a 42 km od Rimavskej Soboty, v Stolických vrchoch. Zjazdovky ľahkej obtiažnosti, v nadmorskej výške 600 - 800 m, majú mierny sklon, preto sú vhodné najmä pre začiatočníkov, rodiny s deťmi a na výučbu lyžiarov či snowboardistov. Areál strediska ponúka lyžovačku na zasnežovaných a pravidelne upravovaných zjazdovkách cez deň i večer. K dispozícii je 5 vlekov a celková dĺžka svahov dosahuje 2 km. K službám areálu patrí skiservis, úschovňa, požičovňa, lyžiarska škola, bufet, reštaurácia i možnosť ubytovania.

Lyžiarske vleky sú v prevádzke 7 dní v týždni od 09.00 do 16.00 hod. Večerné lyžovanie prebieha každý piatok a sobotu od 17.30 do 20.00 hod. a každý deň od 26. do 30.12.2013. Predpokladané otvorenie tohtoročnej sezóny je naplánované na sobotu 14. decembra 2013.

Ski Centrum Kokava Lína
0905 349 642,
kokava@rsnet.sk
www.kokava-linia.eu

LYŽIARSKÉ STREDISKO SKORUŠINA

Lyžiarske vleky v stredisku Ski Skorušina sú situované na severných svahoch vrchu Železná brána (1 164 m.n.m.). Voľne na seba nadväzujú a so svojou spoločnou dĺžkou viac ako 1 200 m prekonávajú výškový rozdiel 311 m. Samotné čísla veľa nehovoria, ale lyžovanie zo severných svahov Železnej brány poskytuje lyžiarom neuveriteľné športové a estetické zážitky. Množstvo lyžiarskych tratí stredného stupňa náročnosti sa zbieha pri chate Skorušina, pričom lyžiar si môžu vybrať medzi upraveným i neupraveným panenským snehom.

Lyžiarske vleky sú v prevádzke počas víkendov a cez školské prázdniny v čase od 9.00 do 16.00 hod. Predpokladaný termín spustenia sezóny 2013/2014 je na vianočné sviatky.

Lyžiarsky klub Klenovec
0905 959759,
info@skikorusina.sk
www.skikorusina.sk

MALOHONTský hlásnik

ČO ZAŽIŤ

Srdečne Vás pozývame na podujatia, ktoré pre Vás v najbližších mesiacoch pripravujú mnohí aktivisti a organizácie z nášho regiónu. Veríme, že si z tejto ponuky vyberiete a nenecháte si ujsť kultúrne či športové zážitky na území MAS MALOHONT.

14.12. - Vianočné trhy - Teplý Vrch

Kapustnica, klobásky a iné vianočné špeciality, predaj vianočných darčiekov, vianočný punč a hudobné pásmo.

28.12. - Štefánska zábava - Hrachovo

28.12. - Milanov 7. ročník výstupu na Vepor - Klenovec

29.12. - Estráda 2013 - Klenovec

Večer plný dobrej nálady, humoru, hudby a tanca.

04.01. - Novoročný pochod - Utekáč

25.01. - Osvetársky ples - Klenovec

08.02. - Fašiangový sprievod - Nižný Skálnik

Fašiangový sprievod obcou v maskách spojený s chasnovačkou a tancovačkou.

01.03. - Fašiangová zabijačka - Klenovec

Zabijačkové špeciality, fašiangový sprievod po obci a fašiangová veselica.

06.04. - Vynášanie Marienky - Striežovce

06.04. - Morena, Morena, do Rimavy hodená

- Veľké Teriakovce

12.04. - Veľkonočný stolnotenisový turnaj dospelých - Klenovec

26.04. - Durenie na Ďura - Veľké Teriakovce

Ovčiarsky deň na Salaši pod Maginhradom, ktorým bude symbolicky otvorená pastierska sezóna - vyhánanie oviec, tradičné špeciality z ovčieho mäsa a výrobky z ovčieho mlieka, nebude chýbať ani kultúrny program.

29.04. - Detský festival ľudovej hudby - Hnúšťa

03.05. - Noc v mlyne - Veľké Teriakovce

Večerná prehliadka mlyna spojená s rozprávkou.

06.05. - Krajský detský festival ľudovej hudby - Kokava nad Rimavicou

11.05. - Jánošík na Vepri - Klenovec

Turistický výstup na Klenovský Vepor.

30. - 31.05. - Dni mesta Hnúšťa

31.05. - Stretnutie heligonkárov - Kokava nad Rimavicou

31.05. - Rozprávkový les - Vyšný Skálnik

Prechádzka rozprávkovým lesom s rôznymi úlohami a sladkými odmenami.

Zmena termínov podujatí vyhradená!

Viac podujatí na území MAS a kontakty na organizátorov: www.malohont.sk

DOBROTÝ Z GEMERA MALOHONTU

ŠÍR S BRYNDZOU

Recept od Jaroslava Zvaru z Klenovca

Potrebuje: zemiaky, mlieko, bryndza, voda, vajce, polohrubá a hladká múka

V slanej vode uvaríme na kocky pokrúpané zemiaky. Z vajca a polohrubej múky si pripravíme šír - vymiesime tvrdé cesto a rukami ho natrháme na malé kúsky, ktoré pridáme k uvareným zemiakom. Povaríme spolu 5 - 10 minút, pridáme bryndzu a potom mlieko, v ktorom sme rozmiešali trochu múky a necháme prevrieť.

BRYNDZOVÉ HALUŠKY

Recept od Janky Rončákovej z Hrušova

Potrebuje: 3,3 kg zemiakov, 550 g hrubej múky, 250 g hladkej múky, 35 g soli, 100 g masť, 600 g bryndze, 300 g slaniny, 500 g kyslej smotany

Surové zemiaky narajbeme, pridáme hrubú a hladkú múku, posolíme a vypracujeme cesto, z ktorého hádzeme do vriacej vody malé halušičky. Po vyplávaní na povrch ich vyberieme, polejeme rozpustenou masťou a premiešame s bryndzou. Podávame s opraženou slaninou nakrájanou na kocky a kyslou smotanou.

BRYNDZOVÝ POSÚCH

Recept od Marky Koniarovej z Drienčan

Potrebuje: 1 dcl vlažného mlieka, 1 kocka droždia, 500 g polohrubej múky, 0,5 l mlieka, 1 lyžica masť, 500 g bryndze, 2 väčšie uvarené zemiaky, maslo, smotana, soľ, kryštálový cukor, kôpor

Z vlažného mlieka, droždia a trošky kryštálového cukru si pripravíme kvások, ktorý necháme 10 minút podkysnúť. Potom ho vmiešame do múky, mlieka a masť, pridáme trochu soli a vypracujeme cesto, ktoré dáme na plech. Medzitým si pripravíme plnku z rozpučených zemiakov, trošky mlieka a masla, ku ktorému pridáme bryndzu a smotanu. Všetko spolu dobre vymiešame a dochuťme soľou a kôprom. Plnku natrieme na cesto a takto pripravený koláč pečieme v dobre vyhriatej rúre alebo v peci.

Recepty na tradičné dobroty boli zozbierané v roku 2010 dobrovoľníkmi Občianskeho združenia Valgata z Drienčan, ktoré v rámci projektu Dobrotý z Malohontu vydalo rovnomennú kuchársku knižku. Okrem receptov na prípravu tradičných polievok, jedál z mäsa, slaných a sladkých múčnych jedál, posúchov a rôznych koláčov nájdete v nej aj stručný prehľad o tradíciách viažucich sa k príprave jedál a k stravovaniu počas sviatkov i v bežnom roku. Tento projekt bol podporený v rámci grantového programu MAS MALOHONT v roku 2010 a jeho pokračovanie bolo podporené v tohtoročnom grantovom programe MAS.

MALÉ PROJEKTY S VEĽKÝM VÝZNAMOM

MAS podporila projekty občianskych združení i malých obcí

Miestna akčná skupina (MAS) MALOHONT podporuje každoročne desiatky malých projektov prostredníctvom vlastného grantového programu, ktorý je spolufinancovaný z príspevkov 39 obcí zahrnutých do územia MAS.*

V apríli 2013 vyhlásila MAS dve výzvy grantového programu. Jedna bola určená pre občianske organizácie a druhá pre malé obce z územia MAS, ktoré z rôznych dôvodov nepredložili svoje projekty do výziev MAS financovaných cez Program rozvoj vidieka SR 2007 - 2013. V júni prebehlo hodnotenie predložených projektov Výberovou komisiou MAS, ktorá na základe bodového hodnotenia schválila podporu pre 14 projektov v celkovej výške 16 600,- EUR.

Sumou 8 300,- EUR bolo podporených 8 projektov občianskych združení a ostatných inštitúcií. Išlo o projekty, v rámci ktorých sa uskutočnilo niekoľko podujatí v mlyne vo Veľkých Teriakovciach, bude vydaná kuchárska knižka tradičných receptov z územia MAS a kalendár receptov s hubami. Medzi ďalšie aktivity, ktoré boli podporené, patrili folklórne slávnosti Klenovská rontouka, stretnutie detí a vedúcich letných táborov v Rimavskom Brezove za posledných 10 rokov, vydanie brožúry prezentujúcej Malohont ako región priateľský k včelám, vybudovanie kaplnky sv. Huberta na Havrilove v Utekáči či vymaľovanie fasády amfiteátra v Hnúšti, v ktorom je zriadené Múzeum socialistických kuriozít.

V rámci 6 projektov obcí, ktoré boli v grantovom programe podporené sumou 8 300,- EUR, bola zrekonštruovaná autobusová zastávka v Horných Zahoranoch, vybudovaná oddychová zóna v obci Šoftýska a altánok v obci Potok. Okrem toho bola v obci Kociha upravená časť koryta vodného toku pri obecnom úrade, v Dražiciach bolo skrášlené verejné priestranstvo s informačnými tabuľkami a v obci Slizké bol zastrešený prameň pitnej vody.

Pôvodná autobusová zastávka v H. Zahoranoch zo začiatku roka 2013 je už minulosťou

KDE SA UBYTOVAŤ A NAJEŠŤ

• Chata Hajana

Kokava nad Rimavicou - Háj
0905 126448, chatahajana@yahoo.com
www.chatahajana.sk

• Ubytovanie na súkromí

Horné Zahorany
0910 921931, info@zahorany.sk
www.zahorany.sk

• Salaš pod Maginhradom

Veľké Teriakovce
0903 346733, info@salaspodmaginhradom.sk
www.salaspodmaginhradom.sk

• Penzión Zuzana

Rovné - R. Zdychava
047/549 2377, polnoblh@gmail.com

• Penzión Family

Kokava nad Rimavicou - Linia
0908 604444, nagy001@stonline.sk
www.penzionfamilykokava.sk

• Ubytovanie na súkromí

Ostrany a Hrušovo
0903 543 582, anna@gulik.sk
www.gulik.sk

Legenda

	ubytovanie		posilňovňa
	stravovanie		požičovňa bicyklov
	lyžovanie		poľovanie
	sauna		tenis
	jazdenie na koni		ohnisko

Vzhľadom na počet predložených projektov a dostupné finančné zdroje nebolo možné podporiť všetky projekty. Napriek tomu ďakujeme všetkým za zapojenie sa do výziev grantového programu a tešíme sa na ďalšie zaujímavé projekty v budúcom roku.

Podrobnejšie informácie o všetkých podporených projektoch Vám prinesieme v nasledujúcom čísle novín.

* Babinec, Budikovany, Čerenčany, Dražice, Drienčany, Ďubákovo, Horné Zahorany, Hnúšťa, Hostišovce, Hrachovo, Hrušovo, Klenovec, Kraskovo, Kociha, Kokava nad Rimavicou, Kružno, Kyjatice, Lehota nad Rimavicou, Lipovec, Lukovišťa, Nižný Skálnik, Ožďany, Padarovce, Poproč, Potok, Rimavská Baňa, Rimavské Brezovo, Rimavské Zalužany, Rovné, Slizké, Sušany, Šoltýska, Španie Pole, Teplý Vrch, Utekáč, Veľké Teriakovce, Veľký Blh, Vyšný Skálnik, Zacharovce

Med kupujem...

...u suseda včelára. Ak ste si aj vy za nadpis doplnili podobné dokončenie ako my, patrite k tým šťastnejším. Dostávate kvalitný, poctivý, zdravý a miestny med z nášho regiónu.

Čo však v prípade inej odpovede? Ak nemáte to šťastie a nepoznáte včelára v okolí, v tom prípade vám určite pomôže pripravovaná brožúrka od občianskeho združenia kRaj, ktorá bude vydaná v rámci projektu Malohont - včelí (k)raj podporeného v rámci tohtoročného grantového programu MAS. Okrem kontaktov, kde si budete môcť

Včelárte na území MAS Malohont? Ozvite sa nám na telefónne číslo 0948 343 289, alebo e-mail vceli@kraj.sk. Stanete sa súčasťou pripravovanej príručky o včelách, opelovačoch, medonosných rastlinách a včelároch z územia Miestnej akčnej skupiny MALOHONT. Viac na www.vceli.kraj.sk

Realizované s finančnou podporou MAS MALOHONT v rámci Včelárstva SR a Grantového programu REGIONÁLNÝ PRODUKT GEMER - MALOHONT

zakúpiť med a ďalšie produkty včiel, získate aj prehľad o medonosných rastlinách, opelovačoch a možnostiach, ako môžete pomôcť našim hmyzím pomocníkom.

Samotní včelári alebo vaše tipy na včelárov nám môžete zavolať na číslo 0948 343 289 alebo poslať na e-mail:

vceli@kraj.sk. Každého včelára budeme kontaktovať ohľadom súhlasu so zverejnením a táto propagácia bude pre neho samozrejme bezplatná.

Občianske združenie kRaj realizuje okrem kultúrnych podujatí aj sladký projekt Včelí kRaj, ktorý je zameraný na propagáciu včelárstva a významu opelovania pre krajinu. V miestnej časti Liešnica pri Kokave nad Rimavicou prevádzkuje vzdelávaciu včelnicu otvorenú pre širokú verejnosť a školy.

Vždy čerstvé informácie nájdete na www.vceli.kraj.sk.

Náučné chodníky, turistické trasy a cyklotrasy ako priorita roku 2014

V budúcom roku budú opäť vyhlásené minimálne dve výzvy na predkladanie projektov v rámci grantového programu MAS. Jedna z nich bude zameraná na podporu projektov, ktoré budú riešiť značenie cyklotrás a turistických trás alebo budovanie náučných chodníkov na území MAS MALOHONT. Druhá výzva bude určená pre organizátorov kultúrnych podujatí alebo pre občianske iniciatívy, ktorých zámerom je úprava významných miest alebo objektov v obciach.

Uvedené výzvy na predkladanie projektov budú zverejnené v mesiacoch marec - apríl 2014. Pre podrobné informácie odporúčame sledovať web stránku MAS:

www.malohont.sk.

PODPORUJEME MIESTNE PRODUKTY Z REGIÓNU GEMER - MALOHONT

Regionálne značenie miestnych produktov

Hlavným cieľom regionálneho značenia je pomôcť miestnym živnostníkom, remeselníkom a malým firmám s propagáciou miestnych kvalitných výrobkov a služieb, a tým podporiť rozvoj regiónu a prispieť k jeho propagácii ako celku. Z dlhodobého hľadiska môže regionálne značenie prispieť k zvýšeniu odbytu a prestíže miestnych výrobkov a služieb. Jeho význam spočíva aj v podpore využívania miestnych zdrojov, potenciálu a surovín, ako aj v uchovávaní hodnôt, tradícií a jedinečnosti regiónu.

Okrem toho regionálne značenie prispieva aj k zvyšovaniu pridanej hodnoty miestnych produktov, k zvyšovaniu konkurencieschopnosti, a tým aj hlavných, resp. doplnkových príjmov miestnych producentov. Z uvedených dôvodov sa regionálne značenie zavádza v okolitých krajinách i na Slovensku ako jedna z účinných možností podpory miestnej ekonomiky.

Regionálnou značkou sú označované predovšetkým remeselné výrobky a potravinárske produkty, ale aj ubytovacie a stravovacie služby či podujatia, ktoré spĺňajú kritériá pre udelenie regionálnej značky. Ich príprava prebieha za aktívnej účasti miestnych výrobcov, poskytovateľov služieb a ostatných zainteresovaných subjektov. Súčasťou vytvorenia a zavedenia regionálneho značenia miestnych produktov je výber loga regionálnej značky.

Regionálne značenie miestnych produktov zaviedla na Slovensku nezisková organizácia Regionálne environmentálne centrum (REC) Slovensko v roku 2008 pre regióny Kysuce, Malé Karpaty a Záhorie. Od roku 2011

sa do aktivít regionálneho značenia produktov zapojili viaceré miestne akčné skupiny (MAS) na Slovensku, ktoré dodnes vytvorili ďalšie tri regionálne značky produktov, a to Podpoľanie, Hont a Ponitrie. Od budúceho roka by k nim mala pribudnúť ďalšia značka Regionálny produkt GEMER - Malohont.

REGIONÁLNE ZNAČENIE PRODUKTOV NA SLOVENSKU

Regionálna značka bude garantovať pôvod výrobku v regióne, jeho jedinečnosť vo vzťahu k regiónu a využitie miestnych zdrojov alebo tradície. Miestni výrobcovia a poskytovatelia služieb so sídlom alebo prevádzkou v regióne GEMER - Malohont získajú vďaka regionálnej značke a jej intenzívnej podpore predovšetkým jednotnú propagáciu svojich produktov, konkurenčnú výhodu a jednoznačnú identifikáciu výrobkov vo vzťahu k regiónu, ako aj priestor pre vzájomnú spoluprácu.

Zapojte sa do tvorby loga regionálnej značky GEMER - Malohont

Logo regionálnej značky bude reprezentovať nielen výrobky a služby, ktoré ňou budú označené, ale aj celý región GEMER - Malohont. Aby dostatočne vystihovalo región a aby sa s ním stotožnilo čo najviac ľudí, otvára MAS MALOHONT verejnú diskusiu k tvorbe loga značky Regionálny produkt GEMER - Malohont. Samotné logo bude pozostávať z uvedeného názvu a z grafického symbolu, ktorým môže byť prvok z tradičnej ľudovej kultúry, z histórie alebo zo súčasnosti regiónu, prírodná zaujímavosť alebo akýkoľvek iný prvok typický pre celý región GEMER - Malohont.

Zapojte sa aj vy do tvorby loga regionálnej značky a pošlite nám návrh symbolu, ktorý by podľa vás bol najvhodnejší pre označenie výrobkov a služieb z regiónu GEMER - Malohont. Návrhy symbolov očakávame najneskôr do 31.12.2013 na mailovej adrese mirkakubka@malohont.sk. Spomedzi motívov, ktoré budú medzi návrhmi prevládať, vyberieme prostredníctvom verejného hlasovania jeden, ktorý bude následne graficky spracovaný profesionálnym grafikom. Hlasovanie o výbere motívu loga bude prebiehať v prvej polovici januára 2014.

Výsledky diskusie a hlasovania, ako aj finálnu podobu loga regionálnej značky zverejníme na web stránke MAS: www.malohont.sk.

MALOHONTský hlásnik

Miestna akčná skupina MALOHONT

Sama Vozára 154, 980 52 Hrachovo, 047/5695 533, info@malohont.sk

Elektronická verzia novín: www.malohont.sk, Náklad 8 600 ks. Neprešlo jazykovou úpravou. Nepredajné.

Uzávierka 3. čísla je 30. apríla 2014. Vydala: Miestna akčná skupina MALOHONT - december 2013.

Texty: Miroslava Vargová, Stanislava Zvarová, Anita Koniarová, David Turčáni, Milan Krokavec, Petra Rapčanová, Ján Sihelský, Attila Gálik, Foto: Ján Lupták, Imrich Garláty, Milan Krokavec, archív MAS, archív obcí Klenovec a Kokava nad Rimavicou, archív občianskych združení kRaj a Valgata

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka: Európa investujúca do vidieckych oblastí

